

ततः प्रविष्टस्तत्कुचं सहसा मनुजाधिप । सराइनगराकीर्णां कृत्स्नां पश्यामि मेदिनीं ।
 गङ्गां शतद्रुं सीताञ्च यमुनामथ कौशिकीं । चर्मण्वतीं वेत्रवतीं चन्द्रभागां सरस्वतीं ।
 सिन्धुञ्चैव विपाशाञ्च नदीं गोदावरीमपि । वस्त्रोक्तसारां नलिनीं नर्मदाञ्चैव भारत ।
 नदीं ताम्राञ्च वेणाञ्च पुण्यतोयां शुभावहां । सुवेणां कृष्णवेणाञ्च ईरामाञ्च महानदीं ।
 वितस्ताञ्च महाराज कवेरीञ्च महानदीं । शोणञ्च पुरुषव्याघ्र विशल्यां किम्पुनामपि ।
 एताश्चान्याञ्च नद्योऽहं पृथिव्यां या नरोत्तम । परिक्रामन् प्रपश्यामि तस्य कुचौ महात्मनः ।
 ततः समुद्रं पश्यामि यादोगणनिषेवितं । रत्नाकरमभिन्नं पयसोनिधिमुत्तमं ।
 तत्र पश्यामि गगनं चन्द्रसूर्यविराजितं । जाज्वल्यमानं तेजोभिः पावकार्कसमप्रभं ।
 पश्यामि च महीं राजन् काननैरुपशोभितां । यजन्ते हि तदा राजन् ब्राह्मणा वज्रभिर्मखैः ।
 चत्त्रियाश्च प्रवर्तन्ते सर्व्ववर्णानुरञ्जनैः । वैश्याः कृषिं यथान्यायं कारयन्ति नराधिप ।
 शुश्रूषायाञ्च निरता द्विजानां वृषलास्तदा । ततः परिपतन् राजंस्तस्य कुचौ महात्मनः ।
 हिमवन्तञ्च पश्यामि हेमकूटञ्च पर्व्वतं । निषधञ्चापि पश्यामि श्वेतञ्च रजतान्वितं ।
 पश्यामि च महीपाल पर्व्वतं गन्धमादनं । मन्दरं मनुजव्याघ्र नीलञ्चापि महागिरिं ।
 पश्यामि च महाराज मेरुं कनकपर्व्वतं । मेहन्द्रञ्चैव पश्यामि विन्ध्यञ्च गिरिमुत्तमं ।
 मलयञ्चैव पश्यामि पारिपात्रञ्च पर्व्वतं । एते चान्ये च बहवो यावन्तः पृथिवीधराः ।
 तस्योदरे मया दृष्टाः सर्व्वे रत्नविभूषिताः । सिंहान् व्याघ्रान्वराहान् पश्यामि मनुजाधिप ।
 पृथिव्यां यानि चान्यानि सत्त्वानि जगतीपते । तानि सर्व्वान्यहं तत्र पश्यन् पर्य्यचरं तदा ।
 कुचौ तस्य नरव्याघ्र प्रविष्टः सञ्चरन् दिशः । शक्रादींश्चापि पश्यामि कृत्स्नान् देवगणानहं ।
 साध्यान् रुद्रांस्तथादित्यान् गुह्यकान् पितरस्तथा । सर्पान्नागान् सुपर्णांश्च वस्त्रनयश्चिनावपि ।
 गन्धर्वाप्सरसो यक्षानृषीञ्चैव महीपते । दैत्यदानवसङ्गांश्च कालेयांश्च नराधिप ।
 सिंहिकातनयांश्चापि ये चान्ये सुरशत्रवः । यच्च किञ्चिन्मया लोके दृष्टं स्यावरजङ्गमं ।
 सर्व्वं पश्याम्यहं राजंस्तस्य कुचौ महात्मनः । चरमाणः फलाहारः कृत्स्नं जगदिदं विभो ।
 अन्तःशरीरे तस्याहं वर्षाणामधिकं शतं । नच पश्यामि तस्याहं देहस्यान्तं कदाचन ।
 सततं धावमानश्च चिन्तयानो विशाम्यते । आसादयामि नैवान्तं तस्य राजन्महात्मनः ।
 ततस्तमेव शरणं गतोऽस्मि विधिवत्तदा । वरेण्यं वरदं देवं मनसा कर्मणैव च ।
 ततोऽहं सहसा राजन् वायुवेगेन निःसृतः । महात्मनो मुखात्तस्य विवृतात् पुरुषोत्तम ।
 ततस्तस्यैव शाखायां न्यग्रोधस्य विशाम्यते । आस्ते मनुजशार्दूल कृत्स्नमादाय वै जगत् ।
 तेनैव बालवेशेन श्रोवत्सकृतलक्षणं । आसीनं तं नरव्याघ्र पश्याम्यमिततेजसं ।
 ततो मामब्रवीद्बालः स प्रीतः प्रहसन्निव । श्रोवत्सधारी द्युतिमान् पोतवासा महाद्युतिः ।
 अपीदानीं शरीरेऽस्मिन्नामके मुनिसत्तम । उषितस्त्वं परिश्रान्तो मार्कण्डेय ब्रवीमि ते ।

१९८१०

१९८१५

१९८१०

१९८१५

१९८१०

१९८१५